

Tredimensionellt för rörliga betraktare

Tredimensionella "ljusbilder" som bryter med alla traditionella visioner visas på Frölunda Kulturhus just nu. Och man behöver inte 3D-pappglasögon för att se dem.

AV JEANNA EKLUND
031-62 42 44

Holografi är en nobelprisbelönt laserteknik och ett nytt konstnärligt medium. Det som särskiljer holografi från fotografi är att den elektroniska överföringen med laser gör att vi upplever bilden tredimensionellt. Det är en teknik som går ut på att man lagrar hela den ljusvåg som objektet ger.

De 60 verk som nu finns på Frölunda kulturhus har lånats ned från Hologram Museet i Stockholm och innehåller såväl historiska verk, i ett eller några få exemplar, som mindre exklusiva verk för konsumtion.

Med hänsyn till dessa rörliga "ljusbilder" måste även betraktaren vara rörlig. Holografiska objekt ser olika ut när man ser dem från olika punkter i bildens omkrets. Från vissa håll är bil-

ingenting; man måste därför, inför varje ny bild, komma underfund med hur man ska titta, från vilket håll, för att hela bilden ska framträda. En del bilder ser man underifrån, andra från sidan eller uppifrån. Rör man sig från ena sidan till den andra förändras bilderna.

Ett exempel på en sådan bild är ett kvinnoansikte som från ena sidan är helt slätt och med slutna ögon – när man börjar röra sig mot mitten öppnar hon ögonen, får runda glasögon, kristallstavar på huvudet och glasskärvor i munnen.

Varje bild är som ett tittskåp man kikar in i och därinne kan undersköna havslandskap finnas med sjöhästar, sjöstjärnor och snäckor, men också otäckare bilder med människor som söker sig ut ur bilden, mot betraktaren.

En del bilder ser man underifrån, andra från sidan eller uppifrån.

I en bild finns en kvinna som sträcker sina handflator ut ur bilden och nästan vidrör betraktaren; hon stirrar ut ur bilden med en plågad blick som om hon led

av att ha frusits där, i tid och rum. I en annan bild ser man en kvinna i profil bakom en jalousi, med en stor hatt och ett cigarett i ett långt munstycke i handen. Från ena sidan ser man mer av hennes ansikte och från andra sidan hattens baksida.

rysligt verkliga – att det i själva verket är en platt bild man betraktar, ren fantasi, något helt och hållet immateriellt, bluff om man så vill, är obegripligt.

Lika illusoriskt verkliga är djurmotiven. Tex den svarta katten med den stora prickiga flugan som lutar sitt huvud ut mot betraktaren så att den lina pälsen nästan känns mot kinden. Eller den praktfulla falken, med de vassa klorna och den knivskarpa blicken, på spaning efter villebråd.

Flera bilder innehåller skulpturer och dessa tillhör utställningens kanske vackraste verk. De skulpterade, mäktiga, gröna hästarna som galopperar ut ur bilden är ett exempel.

En rolig bild ur betraktarsynpunkt innehåller ett mikroskop vars okular sitter cirka en meter utanför bilden. Det ser lite märkligt ut när man ser en annan människa stå där, med huvudet lite böjt, och koncentrerar sitt ena öga på en osynlig punkt en meter bort från tavlan. För betraktaren upplevs detta emellertid helt naturligt – okularet finns där, även om linsen inte känns kall mot ögat.

Men efter att ha betraktat dessa 60 illusoriska världar kan man känna en lätt huvudvärk – man börjar längta efter en fast insynsvinkel eller ett fast perspektiv. Man önskar sig avgränsningar och "ramar" kring denna förvillande, drömliga verklighet.